

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

НН Медичний інститут

Кафедра педіатрії та хірургічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Юрій КОТЛЯР

“ ” 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Урологія»

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Гарант освітньої програми

В.о.директора інституту

Начальник НМВ

Олег ЧЕРНИШОВ

Олег ЧЕРНИШОВ

Микола КЛИМЕНКО

Наталія ТЕРЕНТЬЄВА

Сергій ШКІРЧАК

Миколаїв – 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Урологія	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	222 «Медицина»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Медицина	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	4 рік	
Навчальний рік	2024 - 2025	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	7-й	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	8	-
	22	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	Аудиторне навантаження - 33%, СРС - 67 %	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Урологія» є опанування студентами методами діагностики, лікування та профілактики хвороб органів сечової і чоловічої статевий системи і насамперед тих із них, які мають найбільш широке розповсюдження. Структура урологічного відділення, його особливості, заходи з організації санітарно-епідемічного режиму у відділенні, оволодіння основами клінічної урології; методологією обстеження урологічного хворого.

Завдання навчання:

- вивчити етіологію, патогенез захворювань, класифікації, клінічні прояви
- опанувати основні методи обстеження та лікування хворих на урологічну патологію.
- оволодіти етико-деонтологічними основами майбутньої професії лікаря, закріпивши його на практичних заняттях і самостійній роботі.
- отримати достатній багаж знань і практичних вмінь для лікарської діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання

Загальні компетентності	1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 7. Здатність працювати в команді. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою. 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології. 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів. 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

	4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань. 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань. 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань. 7. Здатність до діагностування невідкладних станів. 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги. 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій. 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання. 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм. 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я. 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами. 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
--	---

Програмні результати	1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання. 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2). 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта. 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового
----------------------	---

	обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікарякерівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2). 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2). 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу. 9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікарякерівника в умовах лікувальної установи. 10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами. 14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування. 15. Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах. 16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі. 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. 18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу
--	---

	охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів. 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення. 21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. 22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я. 23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення. 24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності. 25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців. 26. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги. 27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів. 28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки. 29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактики.
--	--

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС).

Програма навчальної дисципліни складається з **4 блоків**:

Блок 1. КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ, ВАДИ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ.

1. Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи.

Аномалії розвитку органів сечової і чоловічої статеві системи. Семіотика урологічних захворювань.

2. Рентген радіонуклідні, термографічні, ультразвукові і інструментальні методи обстеження урологічних хворих.

Блок 2. НЕСПЕЦИФІЧНІ І СПЕЦИФІЧНІ ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА ГІДРОНЕФРОЗ

1. Гострий пієлонефрит. Хронічний пієлонефрит.

2. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідідіміт. Пієонефроз, ретроперитонеальний фіброз, гострий паранефрит. Туберкульоз сечових шляхів і органів чоловічої статеві системи.

3. Сечокам'яна хвороба, гідронефроз. Гостра і хронічна ниркова недостатність

Блок 3. ТРАВМАТИЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ І НОВОУТВОРЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. ГОСТРА І ХРОНІЧНА НИРКОВА НЕДОСТАТНІСТЬ

1. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи.

2. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Аденома та рак передміхурової залози

Блок 4. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ УРОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ

1. Ниркова колька, гостра затримка сечі, анурія, травми нирки, сечового міхура, сечівника та яєчок.

Блок 1. КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ, ВАДИ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ.

Тема 1. Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи.

1. Анатомічна будова нирки, сечоводу, сечового міхура, сечівника, передміхурової залози, яєчка, статевго члена.

2. Нирки. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок. Диференціальнодіагностичне значення змін контурів поперекової ділянки. Головні патологічні процеси пальпаторно симулюючі захворювання нирок. Діагностичне значення симптому "постукування" по поперековій ділянці.

3. Сечовий міхур. Основні патологічні процеси, які призводять до збільшення сечового міхура. Діагностичне значення огляду, пальпації і перкусії сечового міхура.

4. Передміхурова залоза, сім'яні міхурці. Методика ректального пальцевого обстеження. Гіперплазія і рак передміхурової залози. Зміни в передміхуровій залозі при її запаленні. Діагностичне значення аналізу секрету передміхурової залози.

5. Сечівник. Методика огляду і пальпації та їх діагностична цінність.

6. Статевий член. Діагностичне значення даних пальпації.

7. Яєчко. Методика огляду і пальпації та їх діагностичне значення. Диференціально-діагностичне значення діафаноскопії.

Аномалії розвитку органів сечової і чоловічої статеві системи.

1. Частота аномалій розвитку органів сечової і чоловічої статеві систем. Сучасна класифікація аномалій розвитку. Аномалії ниркових судин, нирок, сечоводів, урахуса, сечового міхура, сечівника, чоловічих статевих органів.

2. Клінічне значення аномалій розвитку, методи їх діагностики. Порушення уро- і гемодинаміки при аномаліях нирок. Можливі діагностичні і тактичні помилки при аномаліях нирок.

Семіотика урологічних захворювань.

1. Болі в поперековій ділянці. їх загальна характеристика, етіологія, локалізація, іррадіація. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів.

2. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Странгурія, полакіурія, ноктурія. Нетримання сечовипускання, його види. Невтримання сечовипускання. Гостра і хронічна затримка сечовипускання. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурия.

3. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: дониркова, ниркова, післяниркова, їх причини.

4. Якісні зміни в сечі: гематурія, її види, причини. Піурія. Бактеріурія, її види. Пневматурія. Хілурия, її види. Реакція сечі в нормі і при патології. Методи кількісної оцінки лейкоцитурії за Аддісом-Каковським, Амбурже, Нечипоренком. Провокаційні проби. Виявлення атипичних клітин в сечі та їх діагностичне значення.

5. Оцінка функції нирок. Проби на розчинення і концентрацію. Проба Зимницького. Визначення вмісту азотистих шлаків в крові.

Тема 2. Рентген радіонуклідні, термографічні, ультразвукові і інструментальні методи обстеження урологічних хворих.

1. Оглядовий знімок. Інтерпретація знімка: тіні кістково-м'язового

2. апарату, скелетотопія нирок, зображення тіней нирок і патологічних утворень.

3. Екскреторна урографія, її види. Види контрастних речовин. Методика виконання.

Інтерпретація екскреторних урограм. Протипоказання до виконання екскреторної урографії. Можливі ускладнення та їх профілактика.

4. Ретроградна уретеропієлографія. Види контрастних речовин для ретроградної уретеропієлографії, кількість препарату, яку необхідно ввести в миску. Інтерпретація у ретеропієлограм. Переваги і недоліки ретроградної уретеропієлографії.

5. Комп'ютерна томографія і магнітно-резонансна томографія, показання до їх використання, діагностичні можливості.

6. Ниркова ангіографія, її види. Фази ангіограми. Цінність ниркової ангіографії як функціонально-морфологічного методу. Показання і протипоказання до виконання ниркової ангіографії. Ускладнення та їх профілактика. Ангіографічні ознаки різних патологічних процесів в нирках. Поєднання діагностичних судинних методів з лікувальними маніпуляціями при урологічних захворюваннях: балонна ділятація стенозів ниркової артерії, емболізаційна терапія. Показання до них і методика виконання.

7. Цистографія. Суть методу, показання і методи виконання. Модифікації цистографії: осадова, мікційна, поліцистографія, перицистографія.

8. Профілактика запальних ускладнень при виконанні цистографії.

9. Уретрографія, її види: висхідна і мікційна нисхідна, методика виконання, діагностична цінність. Ускладнення при уретрографії та їх профілактика.

10.Ізотопна ренографія, нефросцинтиграфія, сканування, методика виконання.

Діагностична цінність.

11.Методи вивчення уродинаміки: урофлоуметрія, цистоманометрія.

12.Ультразвукове дослідження: визначення, види: черезшкірне

13.ендовезікальне, трансректальне і трансвагінальне дослідження, показання до них.

Пункційне дослідження нирки, ниркової миски і передміхурової залози під ультразвуковим контролем.

14. Види катетерів. Еластичні катетери Нелатона, Тімана, Фолея, Петцера, показання до їх використання. Шкала Шар'єра для визначення діаметра 26 катетера. Катетеризація сечового міхура чоловіків і жінок. Можливі ускладнення катетеризації сечового міхура, їх профілактика і лікування. Методика проведення металевого катетера у чоловіків. 15. Уретроскопія. Цисто- і хромоцистоскопія. Інструменти для ендоскопічного обстеження. Техніка виконання уретроскопії, цистоскопії, хромоцистоскопії. Ускладнення цистоскопії, їх профілактика і лікування. Техніка катетеризації сечоводів. Уретероскопія, пієлоскопія.
Блок 2. НЕСПЕЦИФІЧНІ І СПЕЦИФІЧНІ ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА ГІДРОНЕФРОЗ
Тема 1. Гострий і хронічний пієлонефрит. Гострий пієлонефрит. Класифікація. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення мисково-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні пієлонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку пієлонефриту. Різні патоморфологічні форми гострого пієлонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт. Клініка, діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, установка стента, пункційна черезшкірна нефростомія. Бактеріємічний шок, стадії, клініка, діагностика, лікування. Хронічний пієлонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка. Діагностика. Лікування. Пієонефроз: клініка, діагностика, лікування. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування.
Тема 2. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідидиміт. Пієонефроз, ретроперито-неальний фіброз, гострий паранефрит. Цистити: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню цистита: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. Епідидиміт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. Каверніт: визначення, етіологія, клініка, діагностика, лікування. Туберкульоз сечових шляхів і органів чоловічої статеві системи Шляхи проникнення збудника захворювання. Стадії розвитку захворювання. Патологоанатомічна картина. Симптоматологія. Методи діагностики. Провокаційні проби з туберкуліном. Сучасні методи лікування. Диспансерний нагляд. Показання до ургентного оперативного лікування. Туберкульоз чоловічих статевих органів: етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Діагностика та методи лікування
Тема 3. Сечокам'яна хвороба, гідронефроз. Поширення сечокам'яної хвороби. Рецидивний характер захворювання. Етіологія і патогенез. Характеристика каменів за формою, локалізацією та хімічним складом. Рентгенооптичні властивості каменів. Камені нирки: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування. Гостра і хронічна ниркова недостатність Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, стадії захворювання. Симптоматика, діагностика. Принципи консервативної терапії. Кишковий діаліз, перитонеальний діаліз і гемодіаліз в лікуванні гострої ниркової недостатності.

Етіологія і патогенез хронічної ниркової недостатності. Стадії і форми клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Показання до проведення перитонеального діалізу і гемодіалізу.
Блок 3. ТРАВМАТИЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ І НОВОУТВОРЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. ГОСТРА І ХРОНІЧНА НИРКОВА НЕДОСТАТНІСТЬ.
Тема 1. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи. 1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою інших органів. Класифікація. Клініка. Діагностика. Консервативне і оперативне лікування. 2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. 3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті, внутрішньо- і позаочеревинні. Сечові затікання як характерний наслідок пошкодження сечового міхура. 4. Відрив шийки сечового міхура. Симптоматика, діагностика. Проба Зельдовича з наповненням сечового міхура. Цистографія - основний метод діагностики пошкодження сечового міхура. Техніка виконання. 5. Пошкодження сечового міхура під час оперативних втручань на органах черевної порожнини, малого тазу, гінекологічних оперативних втручаннях, пологах, під час ендоскопічних маніпуляцій і операцій. Діагностика. Лікування. 6. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висхідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дронування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. 7. Пошкодження органів калитки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування.
Тема 2. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Аденома та рак передміхурової залози 1. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування. 2. Пухлина Вільмса - аденоміосаркома: симптоматика, діагностика, лікування. 3. Рак ниркової миски: симптоматика, діагностика, лікування. 4. Пухлини сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування. 5. Пухлини сечового міхура: етіологія і патогенез. Класифікація. 6. Симптоматика, діагностика. Методи лікування: оперативне, хіміотерапія, променева терапія. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура. 7. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Одно- і двоетапна простатектомія. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання. 8. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення Р8А в діагностиці рака передміхурової залози. Гормонотерапія рака передміхурової залози. 9. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина. Діагностика, лікування. 10. Рак статевго члена. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевго члена. Клініка, діагностика. Принципи лікування.
Змістовий блок 4. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ УРОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ .
Тема 1. Ниркова колька, гостра затримка сечі, анурія, травми нирки, сечового міхура, сечівника та яєчок 1. Механізм виникнення ниркової кольки. Основні ознаки ниркової кольки. Диференціальний діагноз з іншими захворюваннями. Методи купування ниркової кольки. 2. Гостра затримка сечовипускання. Причини. Діагностика. Перша допомога. 3. Перекрут яєчка: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування. 4. Парафімоз. Причини, діагностика. Перша допомога.

5. Анурія. Види анурії. Причини виникнення анурії. Симптоматика. Діагностика. Лікування.

Структура навчальної дисципліни

Назва блоків і тем	Кількість годин					
	усього	Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
Блок1. КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ, ФІЗІОЛОГІЯ, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ, ВАДИ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ.						
Тема 1. Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи.	10					10
Аномалії розвитку органів сечової і чоловічої статеві системи.	3	1	2.0			
Семіотика урологічних захворювань.						
Тема 2. Рентген радіонуклідні, термографічні, ультразвукові і інструментальні методи обстеження урологічних хворих.	13	1	2.0			10
Разом за блоком 1	26	2	4.0			20
Блок 2. НЕСПЕЦИФІЧНІ І СПЕЦИФІЧНІ ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА ГІДРОНЕФРОЗ						
Тема 1. Гострий пієлонефрит. Хронічний пієлонефрит.	5.0	1	4.0			
Тема 2. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідідіміт. Пієлонефроз, ретроперитонеальний фіброз, гострий паранефрит. Туберкульоз сечових шляхів і органів чоловічої статеві системи	3.0 10	1	2.0			10
Тема 3. Сечокам'яна хвороба, гідронефроз. Гостра і хронічна ниркова недостатність	2.0 10		2.0			10
Разом за блоком 2	30	2	8			20
Блок 3. ТРАВМАТИЧНІ ПОШКОДЖЕННЯ І НОВОУТВОРЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОВОЇ І ЧОЛОВІЧОЇ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ. ГОСТРА І ХРОНІЧНА НИРКОВА НЕДОСТАТНІСТЬ.						
Тема 1. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи.	12	2	2.0			8
Тема 2. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Аденома та рак передміхурової залози	12	2	2.0			8
Разом за блоком 3	24	4	4.0			16

Блок 4. НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ УРОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ .						
Тема 1. Ниркова колька, гостра затримка сечі, анурія, травми нирки, сечового міхура, сечівника та яєчок	8		4.0			4
Підсумковий контроль	2		2			
Сума	90	8	22.0			60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Теми	Кількість годин
1	Тема 1. Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи. Аномалії розвитку органів сечової і чоловічої статеві системи. Семіотика урологічних захворювань.	2
2	Тема 2. Гострий пієлонефрит. Хронічний пієлонефрит. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідідіміт. Пієонефроз, ретроперитонеальний фіброз, гострий паранефрит.	2
3	Тема 3. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи.	2
4	Тема 4. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Аденома та рак передміхурової залози.	2
	Всього	8

4.2. План практичних занять

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
	Блок №1	
1.	Тема №1 Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи. Аномалії розвитку органів сечової і чоловічої статеві системи. Семіотика урологічних захворювань.	2
2.	Тема 2. Рентген радіонуклідні, термографічні, ультразвукові і інструментальні методи обстеження урологічних хворих.	2
	Блок №2	
3.	Тема 1. Гострий пієлонефрит. Хронічний пієлонефрит.	4
4.	Тема 2. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідідіміт. Пієонефроз, ретроперитонеальний фіброз, гострий паранефрит. Туберкульоз сечових шляхів і органів чоловічої статеві системи	2
5.	Тема 3. Сечокам'яна хвороба, гідронефроз. Гостра і хронічна ниркова недостатність	2
	Блок №3	
6.	Тема 1. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статеві системи.	2
7.	Тема 2. Новоутворення органів сечової і чоловічої статеві системи. Аденома та рак передміхурової залози	2
	Блок №4	
8.	Тема 1. Ниркова колька, гостра затримка сечі, анурія, травми нирки, сечового міхура, сечівника та яєчок	4
9.	Підсумковий контроль	2
	Всього:	22

Примітка. * - План кожного практичного заняття:

- 1) Письмове вирішення тестових задач «Крок-2» за темою.
- 2) Групова робота над помилками, водночас усне опитування по всьому матеріалу теми.
- 3) Відпрацювання практичних навичок.
- 4) Оцінювання знань.

4.3. Завдання для самостійної роботи

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
БЛОК 1		
	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	5
	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	5
	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 1 (список додається)	5
	Індивідуальна робота	3
	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	2
Разом		20
БЛОК 2		
	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	5
	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	5
	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 2 (список додається)	5
	Індивідуальна робота	3
	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	2
Разом		20
БЛОК 3		
	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	3
	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	2
	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 2 (список додається)	3
	Індивідуальна робота	3
	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	5
Разом		16
БЛОК 4		
	Підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, опрацювання практичних навичок)	2
	Проходження он-лайн курсів та он-лайн тестування	-
	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять Блок 2 (список додається)	2
	Індивідуальна робота	4
Разом		60

Індивідуальні завдання

Блок №1

Анатомія і фізіологія органів сечової і чоловічої статеві системи.

1. Анатомічна будова нирки, сечоводу, сечового міхура, сечівника, передміхурової залози, яєчка, статевого члена. Нирки. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок.
2. Диференціальнодіагностичне значення змін контурів поперекової ділянки. Головні патологічні процеси пальпаторно симулюючі захворювання нирок. Діагностичне значення симптому "постукування" по поперековій ділянці.
3. Сечовий міхур. Основні патологічні процеси, які призводять до збільшення сечового

- міхура. Діагностичне значення огляду, пальпації і перкусії сечового міхура.
4. Передміхурова залоза, сім'яні міхурці. Методика ректального пальцевого обстеження. Гіперплазія і рак передміхурової залози. Зміни в передміхуровій залозі при її запаленні. Діагностичне значення аналізу секрету передміхурової залози.
5. Сечівник. Методика огляду і пальпації та їх діагностична цінність.
6. Статевий член. Діагностичне значення даних пальпації.
7. Болі в поперековій ділянці. Їх загальна характеристика, етіологія, локалізація, іррадіація. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів.
8. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Странгурія, полакіурія, ноктурія. Нетримання сечовипускання, його види. Невтримання сечовипускання. Гостра і хронічна затримка сечовипускання. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурія.
9. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: дониркова, ниркова, післяниркова, їх причини.
10. Якісні зміни в сечі: гематурія, її види, причини. Піурія. Бактеріурія, її види. Пневматурія. Хілурія, її види. Реакція сечі в нормі і при патології. Методи кількісної оцінки лейкоцитурії за Аддісом-Каковським, Амбюрже, Нечипоренком. Провокаційні проби.

Блок №2

1. Гострий пієлонефрит. Класифікація. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції.
2. Значення мисково-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні пієлонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку пієлонефриту.
3. Різні патоморфологічні форми гострого пієлонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт. Клініка, діагностика.
4. Лікування: консервативне і оперативне.
5. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, установка стента, пункційна черезшкірна нефростомія.
6. Бактеріємічний шок, стадії, клініка, діагностика, лікування.
7. Хронічний пієлонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка. Діагностика.
8. Лікування. Пієлонефроз: клініка, діагностика, лікування. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі.
9. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування.
10. Сечокам'яна хвороба, гідронефроз. Поширення сечокам'яної хвороби. Рецидивний характер захворювання. Етіологія і патогенез.
11. Характеристика каменів за формою, локалізацією та хімічним складом. Рентгенооптичні властивості каменів. Камені нирки: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
12. Ускладнення каменів нирки. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування. Гостра і хронічна ниркова недостатність.

Блок №3

1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою інших органів. Класифікація. Клініка. Діагностика. Консервативне і оперативне лікування.
2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування.
3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті, внутрішньо- і позаочеревинні. Сечові затікання як характерний наслідок пошкодження сечового міхура.
4. Відрив шийки сечового міхура. Симптоматика, діагностика. Проба Зельдовича з наповненням сечового міхура. Цистографія - основний метод діагностики пошкодження сечового міхура. Техніка виконання.
5. Пошкодження сечового міхура під час оперативних втручань на органах черевної порожнини, малого тазу, гінекологічних оперативних втручаннях, пологах, під час

ендоскопічних маніпуляцій і операцій. Діагностика. Лікування.

6. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування.
7. Пухлина Вільмса - аденоміосаркома: симптоматика, діагностика, лікування.
8. Рак ниркової миски: симптоматика, діагностика, лікування.
9. Пухлини сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування.
10. Пухлини сечового міхура: етіологія і патогенез. Класифікація.
11. Симптоматика, діагностика. Методи лікування: оперативне, хіміотерапія, променева терапія. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура.
12. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Одно- і двоетапна простатектомія. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання.

Блок №4

1. Болі в поперековій ділянці. їх загальна характеристика, етіологія, локалізація, іррадіація.
2. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів.
3. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Странгурія, полакіурія, ноктурія.
4. Нетримання сечовипускання, його види. Невтримання сечовипускання. Гостра і хронічна затримка сечовипускання.
5. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурія.
6. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: дониркова, ниркова, післяниркова, їх причини.

Індивідуальні завдання

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою програми по урології на вибір студента з написанням реферату та його прилюдним захистом.

Підбір та огляд наукової літератури за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з підготовкою наукової доповіді на засіданні СНТ або на студентських конференціях.

Наукове дослідження за тематикою науково-дослідної роботи кафедри з публікацією результатів в наукових виданнях.

Типові тестові задачі для розв'язування на практичних заняттях

Завдання № 0.

У хворої 30 років десь за 10 днів після перенесеного паратонзиллярного абсцесу збільшилась температура тіла до 39 з лихоманкою, заливним пітом, з'явилися тупі болі в правій нирці. При пальпації нирка не пальпується, права область нирки болюча, тут же позитивний симптом Пастернацького. В сечі білок 0,066 г/л бактерії, лейкоцити на все поле зору. На оглядовій рентгенограмі контура m psoas немає, сколіоз вправо, контур правої нирки збільшений. Яке захворювання викликало такий стан хворого?

- а) гострий гнійний пієлонефрит справа
- б) межреберна невралгія
- в) гострий паранефрит
- г) правобічна ниркова колька
- д) цистит

Поясніть своє рішення.

Завдання № 0.

Хвора 50 років надійшла з скаргою на тупі болі в правій поперековій області, періодичні збільшення температури тіла до 39 з лихоманкою та заливним потом, наявністю прозорої сечі в цей період. В період нормалізації температури тіла та стихання болю, сеча мутна, гнійна. Об'єктивно язик сухий. При пальпації визначається бугриста права нирка. Помірно болюча, малорухома. В сечі лейкоцити на все поле зору, білок 0,099

г/л. При цистоскопії з правого вічка виділяється гній у вигляді “пасти з тюба”. Який патологічний процес приводить до такого стану?

- а) паранефрит
- б) піонефроз
- в) гломерулонефрит
- г) цистит
- д) уретрит

Поясніть своє рішення.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Інструменти / обладнання / програмне забезпечення

Практичні заняття забезпечуються технічною підтримкою:

- комп'ютер
- проекційний екран
- мультимедійний проектор
- презентаційні програми з урології та -
- анатомічні манекени-симулятори урологічні

Огляд типових хворих

5. Підсумковий контроль

Перелік питань підсумкового контролю (диф. заліку)

1. Основні етапи розвитку урології як самостійної медичної дисципліни.
2. Історія розвитку урології на Україні.
3. Історія кафедри урології вузу.
4. Основні напрямки розвитку та досягнення сучасної урології.
5. Органи сечової і чоловічої статеві системи, їх функціональне значення.
6. Клінічна анатомія органів сечової і чоловічої статеві системи.
7. Болі при захворюванні нирок.
8. Болі при захворюванні сечоводів і сечового міхура.
9. Болі при захворюваннях сечівника і чоловічих статевих органів.
10. Диференційний діагноз ниркової кольки і гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.
11. Ніктурія, її діагностичне значення.
12. Методика блокади елементів сім'яного канатика і круглої зв'язки матки по Лорин-Елштейну.
13. Поліурія і поллакіурія. При яких захворюваннях вони спостерігаються?
14. Нетримання сечі, його види.
15. Гостра затримка сечі.
16. Хронічна затримка сечі.
17. Симптом залишкової сечі.
18. Анурія, її види.
19. Причини преренальної форми анурії.
20. Причини ренальної форми анурії.
21. Причини постренальної анурії.
22. Що таке "прихована лейкоцитурія" і методи її виявлення?
23. Гематурія: види, причини виникнення, методи визначення.

24. Бактеріурія, її види.
25. Хілурія, її види.
26. Піурія.
27. Пневматурія.
28. Уретрорагія.
29. Оглядова урографія та її інтерпретація.
30. Екскреторна урографія, її види, методика виконання.
31. Види рентгенконтрастних речовин.
32. Протипоказання до виконання екскреторної урографії.
33. Ретроградна уретеропієлографія, методика виконання.
34. Ретропневмоперітонеум, показання до виконання, методика виконання.
35. Ниркова ангіографія, її види. Діагностичне значення.
36. Цистографія, види: осадочна, мікційна, поліцистографія, показання до виконання, діагностичне значення.
37. Уретрографія, види, методика виконання.
38. Радіоізотопна ренографія, методика виконання, діагностична значимість.
39. Сканування нирок.
40. Сцинтиграфія, види, діагностична значимість.
41. Комп'ютерна томографія, ядерно-магнітна томографія.
42. Ультразвукова сонографія.
43. Термографічні дослідження, їх види, діагностична значимість.
44. Урофлоуметрія, цистоманометрія.
45. Аномалії ниркових судин.
46. Аномалії нирок.
47. Аномалії сечоводів.
48. Аномалії урахуса.
49. Аномалії сечового міхура.
50. Аномалії сечівника.
51. Аномалії яєчок.
52. Фімоз і парафімоз.
53. Гострий пієлонефрит, визначення, класифікація.
54. Шляхи проникнення інфекції в нирку.
55. Симптоматика гострого серозного пієлонефриту.
56. Діагностика і лікування гострого пієлонефриту.
57. Апостематозний нефрит: симптоматика, діагностика, лікування.
58. Карбункул нирки: симптоматика, діагностика, лікування.
59. Абсцес нирки: симптоматика, діагностика, лікування.
60. Пієлонефрит вагітних: причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
61. Бактеріємічний шок: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
62. Етіологія хронічного пієлонефриту, симптоматика, діагностика, лікування.
63. Пієонефроз: симптоматика, діагностика, лікування.
64. Методи виявлення прихованої лейкоцитурії.
65. Нефрогенна гіпертонія: види, причини, діагностика, лікування.
66. Гострий паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції, симптоматика, діагностика, лікування.
67. Шляхи прориву гною при паранефриті.
68. Ретроперитонеальний фіброз: визначення, етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.
69. Цистит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
70. Цисталгія: симптоматика, діагностика, лікування.
71. Уретрит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
72. Простатит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.

73. Шляхи прориву гною при абсцесі передміхурової залози.
74. Гострий епідідіміт: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.
75. Каверніт: симптоматика, діагностика, лікування.
76. Етіологія і патогенез туберкульозу нирки.
77. Клініко-рентгенологічна класифікація туберкульозу нирки.
78. Симптоматика і діагностика туберкульозу нирки. Діагностичне значення провокаційних проб з туберкуліном.
79. Сучасні методи лікування туберкульозу нирки.
80. Симптоматика, діагностика і лікування туберкульозного епідідіміту.
81. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби.
82. Клінічна картина каменів нирки.
83. Ускладнення каменів нирки.
84. Методи діагностики каменів нирки.
85. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби.
86. Коралоподібні камені, їх класифікація.
87. Камені сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування.
88. Камені сечового міхура: клініка, діагностика, лікування.
89. Гідронефроз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
90. Класифікація закритих пошкоджень нирок.
91. Симптоматика, діагностика і лікування закритих пошкоджень нирок.
92. Класифікація відкритих пошкоджень нирок, симптоматика, діагностика і лікування.
93. Пошкодження сечоводів. Симптоматика, діагностика, лікування.
94. Пошкодження сечового міхура, види, клінічні прояви.
95. Діагностика і лікування пошкоджень сечового міхура.
96. Пошкодження сечівника, симптоматика, діагностика, лікування.
97. Показання для накладення первинного шва сечівника.
98. Види пластичних операцій при посттравматичних ускладненнях пошкоджень сечівника.
99. Сучасні малоінвазивні методи лікування звужень сечівника.
100. Пошкодження яєчок, види, симптоматика, діагностика, лікування.
101. Класифікація пухлин нирки.
102. Місцеві і екстраренальні ознаки пухлини паренхіми нирки.
103. Діагностика і лікування пухлин паренхіми нирки.
104. Рак ниркової миски, симптоматика, діагностика, лікування.
105. Пухлина Вілмса – аденоміосаркома, симптоматика, діагностика, лікування.
106. Пухлини сечоводів, клініка, діагностика, лікування.
107. Етіологія пухлин сечового міхура.
108. Класифікація пухлин сечового міхура.
109. Клініка, діагностика і лікування пухлин сечового міхура.
110. Сучасні малоінвазивні методи лікування пухлин сечового міхура.
111. Гіперплазія передміхурової залози, стадії захворювання.
112. Симптоматика, діагностика і лікування гіперплазії передміхурової залози.
113. Види оперативних втручань при лікуванні гіперплазії передміхурової залози.
114. Консервативне лікування гіперплазії передміхурової залози.
115. Ранні і пізні ускладнення оперативного лікування гіперплазії передміхурової залози.
116. Стадії раку передміхурової залози.
117. Симптоматика, діагностика і лікування раку передміхурової залози.
118. Оперативне лікування раку передміхурової залози.
119. Сучасні малоінвазивні методи лікування раку передміхурової залози.
120. Які препарати використовуються для лікування раку передміхурової залози?
121. Клініка, діагностика і лікування пухлин яєчка.
122. Клініка, діагностика і лікування раку статевого члена.

123. Симптоматика, діагностика і лікування нефроптозу.
124. Етіологія, клініка, діагностика і лікування міхурово-піхвених нориць.
125. Етіологія, клініка, діагностика і лікування сечовідно-піхвених нориць.
126. Ехінококкоз органів сечової системи.
127. Філяріатоз органів сечостатевої системи.
128. Сечостатевий шистосомоз (білгарціоз): етіологія, клініка, діагностика і лікування.
129. Нейрогенні розлади сечовипускання, причини, симптоматика, діагностика і лікування.
130. Сторонні тіла нирок і сечових шляхів: клініка, діагностика, лікування.
131. Етіологія, патогенез і класифікація гострої ниркової недостатності.
132. Симптоматика, діагностика і лікування гострої ниркової недостатності.
133. Етіологія, патогенез хронічної ниркової недостатності.
134. Стадії і форми клінічного перебігу хронічної ниркової недостатності.
135. Діагностика і лікування хронічної ниркової недостатності.
136. Показання до виконання перитонеального діалізу.
137. Показання до виконання гемодіалізу.
138. Фібропластична індурація статевого члена, клініка, діагностика, лікування.
139. Пріапізм: клініка, діагностика, лікування.
140. Значення гемофільтрації і плазмафереза при лікуванні хронічної ниркової недостатності.
141. Трансплантація нирки. Підготовка хворого до операції, підбір донора.
142. Ведення післяопераційного періода після трансплантації нирки.
143. Причини і симптоматологія ниркової кольки.
144. Методи купування ниркової кольки.
145. Методика блокади елементів сім'явидного протоку у чоловіків та круглої зв'язки матки у жінок.
146. Причини гострої затримки сечі.
147. Методика катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок.
148. Гематурія, її види, причини.
149. Медична допомога при гематурії.
150. Анурія, її види.
151. Медична допомога при різних видах анурії.
152. Невідкладна допомога при травмах нирки.
153. Невідкладна допомога при травмах сечового міхура, сечівника, органів калитки.

Орієнтовний перелік практичних навичок для підсумкового контролю з урології

1. Провести пальпацію нирки.
2. Провести перкусію і пальпацію сечового міхура.
3. Провести пальпацію сечівника і органів калитки.
4. Провести пальпацію передміхурової залози.
5. Оцінити показники загального аналізу сечі.
6. Оцінити показники біохімічного аналізу крові.
7. Виконувати катетеризацію сечового міхура еластичним та металевим катетером.
8. Встановлювати і фіксувати постійний катетер в сечовому міхурі.
9. Інтерпретувати результати:
10. а) оглядової і екскреторної урографії;
11. б) ізотопної ренографії;
12. в) ультразвукової сонографії.
13. Проводити диференційну діагностику ниркової кольки з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.

14. Скласти схему обстеження і лікування хворим з урологічною патологією. 15. Надавати допомогу при парафіміозі.
16. Забір мазків з порожнини сечівника.

Приклади тестів

1. Чи можливе сприяння прискоренню смерті безнадійного хворого?
 - 1 неможливе, заборонене
 - 2 можливе на прохання хворого
 - 3 можливе
 - 4 можливе на прохання родичів та сусідів хворого

2. Чи варто надавати допомогу ворогу або злочинцю?
 - 1 належить з дозволу прокуратури
 - 2 так, необхідно
 - 3 належить з дозволу керуючих медичних установ

3. Лікарські обов'язки:
 - 1 поточні питання діяльності лікаря
 - 2 обов'язки, що відповідають посаді
 - 3 складова частина деонтології, її категорія
 - 4 належне ставлення до хворого, надання допомоги

4. Лікарська колегіальність:
 - 1 службові стосунки лікарів
 - 2 професійні стосунки лікарів
 - 3 ввічливі професійні стосунки
 - 4 службова підлеглість лікарів

5. Лікарська таємниця:
 - 1 приховування від хворого характеру його лікування
 - 2 приховування правди в корисних цілях
 - 3 приховування правди з благодійною для хворого метою

6. Медичні показання до оперативного втручання:
 - 1 порушення функції органу, загроза життю хворого
 - 2 прохання батьків
 - 3 прохання родичів
 - 4 прохання хворого

7. Чи можливі медичні експерименти на хворих?
 - 1 неможливі
 - 2 можливі без повідомлення хворого
 - 3 можливі на прохання хворого
 - 4 можливі з дозволу МОЗ України з метою удосконалення методів діагностики та лікування і згоди хворого

8. Деонтологія - наука про обов'язки лікаря та середнього медичного персоналу, полягає в тому щоб:
 - 1 встановити довірливі відносини: хворий - лікар
 - 2 комерційні відносини з пацієнтом
 - 3 належне ставлення до хворого, надання йому допомоги
 - 4 організувати приємні умови перебування в лікарні

9. Етичні норми лікаря визначаються:

- 1 умінням і навиками
- 2 законами і наказами
- 3 етнічними особливостями регіону
- 4 моральною відповідальністю перед суспільством

10. Зміни в сечі в перші 48 годин при первинному гострому пієлонефриті вагітних:

- 1 циліндрурія
- 2 піурія
- 3 бактеріурія, протеїнурія
- 4 еритроцитурія

11. Лікувальна тактика гострого пієлонефриту вагітних:

- 1 тепло, антибіотики, спазмолітики
- 2 катетеризація або стентування сечоводу, антибіотики, спазмолітики
- 3 анальгетики, спазмолітики, антибіотики

12. Чи можна виконувати екскреторну урографію при пієлонефриті вагітних?

- 1 так
- 2 ні

13. Гострий пієлонефрит вагітних лікується позиційною терапією:

- 1 колінно-локтьове положення та на здоровому боці
- 2 сидячи
- 3 лежачи на здоровому боці
- 4 лежачи на спині
- 5 лежачи на боці хворої нирки

14. Основний метод лікування гострого гнійного пієлонефриту вагітних:

- 1 катетеризація сечоводу, антибактеріальна терапія
- 2 хірургічне лікування
- 3 антибактеріальна, спазмолітики

15. Доцільно переривати вагітність під час гострого пієлонефриту?

- 1 так
- 2 ні

16. Допустимі методи визначення порушення уродинаміки при хронічному пієлонефриті вагітних:

- 1 екскреторна урографія
- 2 УЗД
- 3 радіонуклідні методи
- 4 хромоцистоскопія

17. Консервативне лікування ургентного нетримання сечі у жінок:

- 1 бужування сечівника
- 2 гормонотерапія
- 3 інстиляція 2% розчином коларголу в сечовий міхур
- 4 оксабутинін

18. Лікування нетримання сечі у жінок в клімактеричному періоді:

- 1 алое

- 2 висхідний душ
- 3 сидячі ванночки
- 4 фібс
- 5 естрогенотерапія під контролем гінеколога

19. Найчастіша причина нетримання сечі у жінок:

- 1 родова травма
- 2 функціональна недостатність міхурово-сечівникового сегменту
- 3 після операції на органах миски

20. Справжнє нетримання сечі буває при:

- 1 гіперплазії простати
- 2 важкій операції
- 3 шийковому циститі, камені сечового міхура

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написанні історії хвороби та її захист.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів), виконання індивідуальних завдань, їх захист.

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, інтерпретації результатів клініко-інструментальних і клініко-лабораторних досліджень, контролю засвоєння практичних навичок. Проводиться на кожному практичному занятті.

Проміжний контроль. Перевірка можливості використання студентами для клініко-діагностичного аналізу отриманих теоретичних знань і практичних навичок по всіх вивчених темах, а так само результатів самостійної роботи студентів. Здійснюється на останньому занятті за темою шляхом здачі практичних навичок, рішення ситуаційних завдань і тестування.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення всіх тем на останньому, контрольному, занятті.

З метою встановлення результатів навчання з дисципліни проводиться також **підсумковий контроль у формі диференційованого заліку**. До заліку допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів, не менше, ніж мінімальну – **70 балів**.

Розподіл балів, які отримують студенти

Максимальна кількість балів, які студент може отримати за поточну навчальну діяльність складає 120. Відповідно, максимальна кількість балів за кожне практичне заняття становить: $120 \text{ балів} : 8 \text{ тем} = 15 \text{ балів}$. Мінімальна кількість балів – $70 \text{ балів} : 8 \text{ тем} = 8,7 \text{ бала}$. Оцінка нижче 8,7 бала означає «незадовільно», тема не зарахована і підлягає відпрацюванню в установленому порядку.

На диференційованому заліку студент може максимально отримати **80 балів**. Залік вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше ніж **50 балів**.

Оцінка успішності студента

Блок (поточна навчальна діяльність)	Максимальна кількість балів
Теми з 1-ї по 8-у	15 балів за кожену
Разом за 8 тем	120
Диф.залик	80
Разом за блок та диф. залик	200

Критерії оцінювання знань

Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

13,5-15 балів за тему, та 71-80 балів на диф. залику («відмінно» за національною шкалою, А за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 90-100% тестів формату Крок-2. Правильно, чітко логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми, включно з питаннями лекційного курсу та самостійної роботи, чи іспитового білету. Тісно пов'язує теорію з практикою і правильно виконує практичну роботу із написанням висновку за отриманими результатами. Вільно читає результати лабораторних досліджень, вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал, володіє методами лабораторних досліджень у необхідному обсязі.

11,4-13,5 балів за тему та 61-70 балів на диф. залику («добре» за національною шкалою, В та С за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 70-89% тестів Крок-2. Правильно і по суті відповідає на стандартизовані питання поточної теми, лекційного курсу і самостійної роботи чи екзаменаційного білету. Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Вміє вирішувати легкі і середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними навиками і прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

8,75-11,4 балів за тему та 50-60 балів на диф. залику («задовільно» за національною шкалою, D та E за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на 50-69% тестів формату Крок-2. Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної діяльності, лекційного курсу та самостійної роботи чи екзаменаційного білету. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок, студент робить помилки. Студент вирішує лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

Менше 8,75 балів за тему та 50 балів на диф. залику («незадовільно» за національною шкалою, Fx та F за шкалою ЄКТС) – студент правильно відповів на менше ніж 50% тестів формату Крок-2. Не знає матеріалу поточної теми чи питань екзаменаційного білету, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні

1. Люлько О.В., Возіанов О.Ф. Урологія. - Дніпропетровськ, 2011.
2. Урологія. За редакцією професора С.П.Пасечнікова. Вінниця, «Нова книга», 2015.
3. Возіанов С.О. Трансуретральна резекція передміхурової залози в лікуванні доброякісної гіперплазії. - Львів: Кварт, 2005.
4. Возіанов О.Ф., Пасечніков С.П. Невідкладні стани в урології. В кн. «Невідкладна

- медична допомога» за ред. Ф.С.Глумчера, В.Ф.Москаленка.- К.: Медицина, 2006.
5. Пасечніков С.П. Гострий неускладнений цистит у жінок. Первинна медична допомога.- К.: ТОВ «Доктор-Медіа», 2012.
6. Урологія (практичні навички для лікарів-інтернів). За ред. професора В.П.Стуса та професора С.П.Пасечнікова, - Дніпропетровськ. - ТОВ «Акцент ПП», 2015.

7.2 Додаткові

7. Кравчук С.Ю. «Основи променевої діагностики», Чернівці, 2005.
8. Променева діагностика. За ред. Г.Ю. Коваль.-К.: ОРБІС, т.1, т.2, 1998.-535 с.
9. Радіонуклідна діагностика та променева терапія. За ред. А.П. Лазаря. Вінниця, Нова книга, 2006.
11. Рентгендіагностика. За ред.. В.І. Мілька, Т.В. Топчій та інш., «Нова книга», 2005.
12. Clinical Radiology made ridiculously simple. Hugue Ouellette, M.D. Patrice Tetreault, Published by Med Master, Inc. P.O. Box 640028 Miami FL 33164.
13. Urology. E.M.Shimkus,S.E.Shimkus./Simferopol, IAD CSMU, 2005.